

ГОВІРКИ СУМІЖЖЯ В ДІАЛЕКТНІЙ ЛЕКСИКОГРАФІЇ: ДО ПРОБЛЕМ ОПИСУ

Анотація. У статті розглянуто особливості лексикографії діалектного суміжжя, окреслено проблеми укладання словників такого типу.

Ключові слова: діалектна лексика, діалектна лексикографія, словник, лексикографічний опис, суміжжя.

Загальний стан сучасного діалектного мовлення й тенденції його розвитку визначені комплексом причин, серед яких і взаємодія з літературною мовою, і міжмовна та міжговіркова взаємодія.

1. **Словники говірок діалектного та мовного суміжжя.** Серед лексикографічних досліджень є не так багато праць, що репрезентують українське говіркове суміжжя. До того ж вони переважно окреслюють ареал українських говорів південно-західного наріччя. Ідеться, зокрема, про роботи Олекси Горбача «Південнобуковинська гуцульська говірка і діалектний словник села Бродина, повіту Радівці (Румунія)» (Мюнхен, 1997) [2], Івана Жегуца та Юрія Піпаша «Словник гуцульського говору в Закарпатті» (Мюнхен, 2001) [4], Юрія Піпаша та Бориса Галаса «Матеріали до Словника гуцульських говірок. Косівська Поляна і Росішка Рахівського району Закарпатської області» (Ужгород, 2005) [Піпаш, Галас], а також видання «Скарби гуцульського говору: Росішка» Миколи Грицака (Львів, 2008) [3]. Ці праці документують лексику гуцульсько-буковинського та гуцульсько-закарпатського суміжжя. Низка словничків із бойківсько-лемківської межі 2002 року з'явилась у Варшаві у виданні «*Studia nad slownictwem gwar ukraińskich w Polsce. Lemkowszczyzna i gwary nadszańskie*» за ред. проф. Я. Рігера. Серед них – про говірки с. Жерниця (Катажини Домарадз) [8], с. Терка (Урсулі Левіцької) [9], про давню лексику бойківсько-лемківського суміжжя (Ельжбети Рудольф-Зюлковської) [10]. Як бачимо, згадані роботи здебільшого репрезентують тільки одну говірку. Вони незначні за обсягом та зазвичай або мають невеликий ілюстративний матеріал, або ж зовсім його не мають.

Словник Ю. Піпаша, Б. Галаса, який охоплює словникове багатство двох говірок, не диференціює, до якої з них належить те чи інше слово. Проте якщо проаналізуємо карти атласу Й. Дзензелівського (де ці говірки також увійшли до сітки населених пунктів), то побачимо, що таке об'єднання цілком логічне. Однак у джерелах існують деякі розбіжності. Наприклад, Й. Дзензелівський [ЛАЗО] для значення 'збирання врожаю картоплі' подав у говірці с. Росішка слово *копати*, а у Косівській Полянці – *копати*,

дерти. Слово *копати* до словника Ю. Піпаша та Б. Галаса не увійшло, очевидно, з огляду на його диференційний підхід, адже слово є і в літературній мові, хоча слово *дерти* (також літературне) зі значенням 'дерти; дряпати' – увійшло [Піпаш, Галас, 47]. Принагідно зазначу, що є у словнику *брати* 'збирати овочі, фрукти, ягоди' [Піпаш, Галас, 16], що також є на тій же таки карті 400 атласу. Слово охоплює майже всі закарпатські говірки, починаючи від долини р. Тересава на захід. Є розбіжності на картах 349 «Назви для наволочки на подушку» та 350 «Назви для наволочки на перину»: Росішка – *цїхá* та Косівська Поляна – *натїгáч*; на карті 334 «Назви сала з кишок свині»: Росішка – *безерї*, Косівська Поляна – *отчини*. Й. Дзензелівський фіксує також відмінності на словотвірному рівні: *оскома* – *оскомина* (карта 331), на фонетичному: *колера* – *корела* (карта 328) тощо. Очевидно, такі розбіжності варто вказувати у словниках, тим паче, що носії однієї говірки радо наголошують на відмінностях у мовленні, часто навіть жартуючи із таких лексичних, фонетичних чи словотвірних невідповідностей. Г. Клепікова в «Сопоставительном словаре пастушеской терминологии македонских говоров с. Пештани и с. Тетово», власне, застосовує такий принцип та у випадковій розбіжності зазначає населений пункт [5].

Є низка словників, які репрезентують і українські діалектно-іншомовні контакти: уже згаданий вище словник говірки с. Бродина Олекси Горбача [2], його ж Словник говірки с. Поляни [Горбач], а також «Словник українських говірок Воронезької обл.» Марії Авдєєвої [1] та низка інших, знову ж таки незначних здебільшого за обсягом праць.

Презентація говірок міжмовного суміжжя в діалектних словниках має свої особливості, адже кількість запозичень із сусідніх мов у них значно більша, ніж у загальному ареалі поширення української мови. Говірки, що є продовженням українського ареалу через державні кордони, перебувають у своєрідній ізоляції. Сила впливу на них іншої конкретної мови може змінюватися й залежно від «державного» чинника. Про це, наприклад, писав у листі до Іштвана Удварі Олекса Бевка: «В говорі сіл [долини Рускови (Поляни, Кривий)] до 1970 року циркулювали й слова на мадярській мові в проценті 20-30%. Із року 1970-го, стародавні слова пропадають, а замість них прошибаються

чим-раз, чим-раз, румунські слова. Отже й українізовані угорські слова пропадають зовсім» [Бевка, 17]. Однак кількість іншомовних слів, яку різні дослідники фіксують, записуючи одну конкретну говірку може бути різною; це залежить від знання обох суміжних мов. Діалектоносій усе ж таки намагатиметься вживати менше запозичень, якщо спостерігатиме, що його добре не розуміють.

Словник Олекси Бевки, опублікований 2004 року за підтримки проф. Іштвана Удварі, продовжує традиції збирання та лексикографічного опрацювання лексичних скарбів ентузіастами священиками та педагогами, започатковані ще в ХІХ ст. У листах до І. Удварі О. Бевка також писав: «За нашою думкою, над словником, потрібно помислити, й не дозволити, щоб все пропало, як цв'ях у воду. На нашу думку, словник = скарб нашого минулого...» [Бевка, 10]. Говірка с. Поляни на Мараморощині, яка стала об'єктом лексикографічної студії Олекси Бевки, привертала увагу й інших дослідників. Її не оминули увагою Іван Панькевич [7], Микола Павлюк та Іван Робчук [6], Олекса Горбач [Горбач].

2. Авторське бачення реєстру словника та семантика слова. Різне бачення реєстру словника однієї говірки характерне не тільки для тих лексикографів, які описують суміжні говірки, а й має загальний характер. Словники Бевки та Горбача (про які йшлося вище) взаємодоповнюють уявлення про мовну картину світу полян. Окрім прагнення відтворити говірку якомога точніше існував й суб'єктивний чинник, який впливав на відмінність в описі. О. Бевка – носій говірки, О. Горбач – перебував у селі незначний відтинок часу.

Для прикладу відмінностей у лексиконах, а водночас можливостей прочитання одного словника через інший наведу слово *стяг* яке подають обидва автори. О. Бевка фіксує: *стяг, -а ч* 'весільне гільце або прапор' [Бевка, 122], а також похідні: *стягáрити, -ю дієсл.* 'дружити на весіллі; бути кавалером, молодому' (тут і далі усі значення цитуються за джерелом) [Бевка, 123]; *стягунік, -а ч.* 'дзвінок, дзвіночок, на весільнім прапорі-гільці' [Бевка, 123]. Натомість О. Горбача подав: *ст'аг, -у* 'весільний прапор', ~ *гач'у́чка йáлова: на бóту кладу́т колачі́ два ст'агу́ничкі́, дзвонкі́, косі́ці́ і фáйні́, платкі́ тай пантликі́; кві́тка, деревце́* [Горбач, 314], а також похідні (інші ніж у О. Бевки): *ст'агу́ничок, -чка* дзвіночок на весільному стязі старости, що його несе [Горбач, 314]; *ст'агар', -á / сцигáр'* староста на весіллі (*овін ст'аг несé*) [Горбач, 314]. Відмінними є не тільки похідні, а й родовий відмінок слова *стяг* та й саме значення слова.

В обох випадках читач може тільки здогадуватися, якою ж насправді є реальність «стяг», оскільки слово *гільце* СУМ тлумачить як 'обрядове дерево українського весілля, що прикрашається квітами, ягодами, колосками тощо і стоїть на столі протягом усього весілля' [СУМ II: 70], а *прапор* –

'полотнище певного кольору чи поєднання кольорів, часто з певним зображенням, прикріплене до держална чи шнура; є офіційною емблемою держави, символом її суверенітету' [СУМ VII: 516]. Словосполучення *весільний прапор* СУМ взагалі не подає.

Якщо звернутись по можливе роз'яснення до словника О. Горбача, то із запропонованої цитати все ж таки побачимо, що йдеться про невелике деревце, хоча у дефініції читаємо, що це «прапор» (зазначу принагідно, що, у словнику говірки с. Бродина О. Горбач фіксує тільки: *деревце́* 'весільне гільце з квітками (на коровай)': з *у́с'еков кра́шенев 'вовнов н'іс дружба* [1, с. 22]). Однак цитата Горбача (*гач'у́чка йáлова: на бóту кладу́т колачі́ два ст'агу́ничкі́, дзвонкі́, косі́ці́ і фáйні́, платкі́ тай пантликі́*) потребує деяких тлумачень, пояснень, адже тоді її початок *гач'у́чка йáлова* – через прочитання інших словникових статей цього лексикону може видаватися тавтологією. Окрім слова *гач'у́га, -ги*, учений подав синонімім *йáлова, -ви* 'ялиця'. У цій же ж словниковій статті наведено й демінутив *гач'у́чка, -ки*, який має відповідно два синоніми – *йалинка, -ки* та *ст'аг, -а* 'мала ялиця' [Горбач, 284]. Наголошу на вже сказаному: у двох реєстрових статтях різні наголоси – *йáлова* і *йáлова*, хоча очевидно, що йдеться-таки про ту ж реальність.

Натомість словник О. Бевки подає слово *ялова* тільки як *прикм.* зі значенням 'худоба, що не може мати маля, безплідна' [Бевка, 150], яке загально відоме в карпатських говорах. А на позначення ялини зафіксовано тут слово *ялі́ця* [Бевка, 150]. Найімовірніше, що у словосполученні *гач'у́чка йáлова* – *йáлова* не ще один іменник, а таки прикметник, який пов'язаний із поданими у О. Бевки словами: *ялно*, присл. 'красно, любо, приємно, гордовито': *Не ялно бабі у вінку ходити* (посл.); *яльний* прикм приємний, красний, гордовитий; *яло́*, присл. 'гарно, красно', відповідно; *яло са*, присл. 'гано -ся, красно -ся': *Ялоса здоровому і у корчму ходити* [Бевка, 150]. У подальшому фрагменті цитованого тексту є також ще одне слово зі значенням 'гарний, красивий' – *фáйний*: ... *на бóту кладу́т колачі́ два ст'агу́ничкі́, дзвонкі́, косі́ці́ і фáйні́, платкі́ тай пантликі́; кві́тка, деревце́* [Горбач, 314].

У словниковій статті *ст'аг* О. Горбач після ілюстрації подав також значення – 'квітка, деревце' [Горбач, 314], яке через технічні можливості друку словника зливається із самою цитатою.

Видається, що словосполучення *гач'у́чка йáлова* радше дослівно – це 'красне деревце', а значення *йáлова, -ви* 'ялиця' є, можливо, помилковим, своєрідний «фантом» (за А. Журавльовим).

Значення слова *бота* із тієї ж цитати в аналізованих словниках також є відмінними. Якщо в О. Бевки читаємо: *бота, -и* ж. 1. 'палка', 2. 'вівчарська палка', 3. *мед.* 'мигдалик' [Бевка, 37], то в О. Горбача: *бота, -и* 'шинка, дощинка у нитчальницях кросен' [Горбач, 281].

Слова *пантликій* у однині, чи множині не подає жоден із словників. Окрім цього, частину фрази, а саме ... *на боту кладут колачі два ст'агуїничкі, дзвонкі* записано тільки з однією комою перед словом *дзвонкі*, – залишається невідомим, чи кладуть і *ст'агуїничкі*, і *дзвонкі*, чи друге слово було просто коментарем інформатора записувачеві, який не є носієм говірки. О. Бевка слова *дзвонкі* окремим гаслом не подає. Натомість у О. Горбача – це ботанічна назва: *дзвонкі, -уї* ‘дзвоники *Sampanula*’ [Горбач].

Для обох словників зі с. Поляни – і О. Бевки, і О. Горбача – характерним є те, що у тлумаченнях автори вживають діалектні слова, що може ускладнювати розуміння значення; напр.: *дах* ‘покрив *домівства*’ [курсив у значенні мій. – Н.Х.] [Бевка, 55]; *двирічїти* ‘*ходити густо* крізь двері’ [Бевка, 55]; *гарч* ‘змія; казкова потвора (*пажура*)’ [Горбач, 46]; *дванáдцятка* ‘деревина 12 м довжини – смерека, ялина. По Рушанській долині існувало повір’я, за яким 12-ка просила душу із *бутинаря*. Тому, не вільно було *краяти біланю* на 12 м’ [Горбач, 55]; *дев’яткі* ‘в чародійстві, давно гасили дев’ятки-вугілля проти уроки, *зворочення*, проти *несп’ячки*’ [Горбач, 55].

3. **Лексика, що репрезентує духовну та матеріальну культуру** є важливою складовою діалектних словників. Серед цього різноманіття – і міфологічні назви, на які так багаті говірки Карпат, а особливо ті говірки, у яких взаємодіють дві системи, у яких відбувається мовне та культурне взаємопроникнення. Наприклад, тематичної групи міфологічних назв у словнику О. Бевки належать: *ба́ба* ‘чародія, знахарка’ [Бевка, 32]; *ба́хторити* ‘чарувати, ворожити’; *ба́хторь* ‘чарівник, ворожбир’; *ба́я* ‘знахар, чародій’; *ба́яти* ‘знахарити, ворожити’ [Бевка, 32]; *ді́яти* ‘ворожити, чародіяти, чарувати’ [Бевка, 57]; *ві́да* ‘відьма (найбільше в множині – *віди*)’ [Бевка, 42]; *ві́дь* 1. ‘відьма’, 2. ‘чортиця’ 3. ‘водяна нечистота’ [42]; *лу́б* ‘кружок із вербової або лозової кори, на якому «знахарки» шиють та виплітають дівчатам, віночки’ [Бевка, 83]; *мамо́на* ‘чарівництво, чар’ [Бевка, 85]; *ме́штерка* ‘знахарка, чарівниця, ворожбіля, чародія, мутнярка’ [Бевка, 86]; *мошо́нка* ‘в чарівництві, = сумочка, в якій зав’язані тім’ян, одолян, зубок часнику, й все покроплене священою водою (від Маковія); та мошенка боронила дитятко від нечистоти, проти лісний які відкрадали маленьких дітей’ [Бевка, 89]; *му́тинька* ‘чар, ворожництво’; *мути́нярька* ‘чародійка; див. *баба! знахарька!*’ (реєстрове *знахарька* – відсутнє. – Н.Х.); *нагу́н* ‘чар, мутня; див. *мамони! мутні!*’ [Бевка, 90] (реєстрові *мамони*, *мутні* відсутні, натомість є *мамона* [Бевка, 85], *мутинька* [Бевка, 90]), *одолян* ‘лікарська рослина валеріана; проти серцевих болізей тай в чародійстві’ [Бевка, 94]; *пі́рія* ‘баба-страховисько’ [Бевка, 101]; *вовку́н* ‘мужчина-вовкун; повір’я за яким, деякі мужчини перетворюються на вовків, тоді, коли п’ють воду із звора, озера, річки де п’є

воду й райдуга’ [Бевка, 43]; *гарч* ‘змія; казкова потвора (*пажура*)’ [Бевка, 46]; *па́жерця*, 1. ‘змія’, 2. ‘легендарне страховисько в формі крокодила, що ніби-то, жило в Карпатах, та печерах наших гір, див. Ол. Бевка: «Звіздочки» новела; див. *гарч!*’ [Бевка, 96]; *избі́шиця* ‘повір’я за яким, абортівана дитина, тобто не хрещена в священника, переслідує свою маму, або й інших людей, вночі, щоб забрати душу’ [Бевка, 66]; *кану́* ‘пес великого росту, напр. бульдог; є повір’я що нечиста сила часто перетворюється в собаку – *капова*’ [Бевка, 70]; *лісна́* ‘русалка; легендарні лісові дівулі’ [Бевка, 83]; *ліснюк* ‘чугайстер; див. *сагастрюк!*’ [Бевка, 83]; *непéвнє* ‘нечистота, привид, мара, нечистий дух’ [Бевка, 92]; *нучга́рь* ‘той що ходить густо ночами; повір’я, за яким існує легендарний персонаж – нечиста сила, що давно ходив по біля людських осель; й там де знаходив відкриті двері, заходив до хати та морив людей, аж до перших зірок, до перших півнів’ [Бевка, 93]; *пидві́яти* ‘повіря, що тоді коли хтось розіб’є пташине гніздо, то пташка-мама, зможе «пидвіяти» корову (худобу), й та мусила гинути’ [Бевка, 100]; *дига́нія* ‘страховисько звір’ [Бевка, 56]; *гарч* ‘змія; казкова потвора (*пажура*)’ [Бевка, 46]; *громо́віця* ‘легенда за якою, тоді коли блискає, то із неба стрілою паде камінь-діамант, що його називають *громовиця*’ [Бевка, 50]; *мара́* ‘легендарні нечисті духи; повіря що мара, то нечистий дух що має до діла із тваринами’ [Бевка, 85]; *нечи́сто́та*, нечисті сили; безбожні нечисті духи’ [Бевка, 92]; та ін.

У говірці с. Поляни засвідчено низку назв на позначення чорта (що характерне не тільки для цієї говірки, а й для усього діалектного простору). Проте О. Бевка не уніфікує тлумачень, а формулює їх довільно, по-різному, напр.: *билзибу́б* ‘старший між чортами’ [Бевка, 34]; *га́штар* ‘чортисько’ [Бевка, 52]; *драко́н* ‘старший чортисько’ [Бевка, 58]; *дяул* ‘чорт, сатана’ [Бевка, 60]; *монáрхія* ‘біс; у говорі «Йди до біса!» «*Йди на монархію!*»’ [Бевка, 89]; *му́сько* ‘чорт, диявол’ [Бевка, 90]; *нечи́стий* ‘чорт, біс, Вельзибуб’ [Бевка, 92]; *неці́асник* ‘чорт, біс, дявул’ [Бевка, 92]; *пи́цігалу* ‘чорт, з-поміж старших чортів’ [Бевка, 101]; *пра́ця*, ‘фрас, дідько, біда’: *Яка ти праця? Праця би тя взяла!* [Бевка, 107]; *пропа́сник*, ‘чорт, дідько, дявул; нечиста сила; хвостач; рогатий’ [Бевка, 108]. Трапляються назви на позначення чорта і в цитатах інших словникових статей, напр.: *маши́ндзівий* ‘бронзовий’: *Чорт изробив сі машиндзівий кросна* [Бевка, 86]; *прі́тичний* ‘неприємний, небезпечний’: *Зашов у него дявул та є прітичний!* [Бевка, 108].

Серед згаданих назв є ті, які відомі в інших українських говорах (хоча й в іншому фонетичному звучанні), наприклад слово *дяул*; наприклад, у бойківських говірках: *То диявол летіт. Во ураган летіт дєрева мікає. Шо то є благодать Господня? То є той диявол верещит. Такі дєрева викину́ти, та то тре ма́ти страи́ну́ сілу, трак-*

торá. А він прийде, с таким вітром вімкне і летім. Так чи ні?! Хто то мікат тоті дэрева такі, вивертат?! Та то тракторá загибают. Він летім і пугра́нит зніщити хаті, позніма́ти даха́, і коріньом дэрева. Хто то то, як не диявол?! Та той вўципер, шо людéй ма́є зніщити всіх (с. Росохи, Старосамбірського р-ну Львівської обл.).

Проте більшість назв у словнику О. Бевки, що позначають міфілогічних персонажів – вузько-локальні: *ме́штерка, му́тинька, нагўн, пірія, гарч, избішия, сагастрюк, нучга́рь, га́шпар, мона́рхія, тицігалу, пра́ця* та ін.

Значна кількість назв у словнику О. Бевки пов'язана з народними музичними термінами, дитячими іграми та іграшками, назвами обрядів – календарних та сімейних тощо. Зокрема *кла́ка* ‘давній обряд, що добровільною працею, допомагали в деяких господарських працях як наприклад – виносити гній на горби, молотити овес, насипати глину в новопобудовану хату, навіть переносити будову із місця на інше місце; у середу після Великодня відбувся одовичін плуг у клаку, отже орали одовицям, ставили «збузя» у ґрунт; після такої праці, газда, відправляв клаку – танець, де збиралися клачянки та парубки й за скрипкою,

танцювали, веселилися’ [Бевка, 73]; *лопа́тка* ‘дерева (подеколи вирізблена), лопатка із дерева, якою хлопці вдаряли дівчат по задниці, в понеділок великодний (Діди)’ [Бевка 83] (реєстрове *Діди* відсутнє. – Н.Х.).

Словники обох Олекс – Бевки та Горбача – ще чекають на свого дослідника, який зуміє не тільки відчитати ті коди, які заклали у тлумаченнях та ілюстративному матеріалі автори, а й ще раз ґрунтовно обстежити говірку села Поляни, і таким чином заманіфестувати динаміку змін у говірці.

Звісно ж, кожна праця, що фіксує словниковий склад говірок, є важливим джерелом збереження духовної культури та своєрідною фіксацією матеріальних пам’яток. Однак, зважаючи на мінливість лексики на цих територіях, ми повинні прагнути не до простого опитування від форми до значення (*чи є таке слово та що воно означає?*) та від значення до форми (*як називається ось таке?*), а згодом до скупого відтворення кількома словами семантики слова та іноді цитатою в 4–6 слів. Ми маємо прагнути зафіксувати й подати читачеві словника таке тлумачення слова, яке виклав не тільки лексикограф, а й діалектоносії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Авдеева М. Словарь украинских говоров Воронежской области / Мария Авдеева. – Т. 1–2. – Воронеж, 2008–2012.
2. Горбач О. Південнобуковинська гуцульська говірка і діалектний словник села Бродина, повіту Радівці (Румунія) / Олекса Горбач. – Мюнхен, 1997.
3. Грицак М. Скарби гуцульського говору: Росішка / Микола Грицак. – Львів, 2008.
4. Жегуц І., Піпаш Ю. Словник гуцульського говору в Закарпатті / Іван Жегуц, Юрій Піпаш. – Мюнхен, 2001.
5. Клепикова Г.П. Пастушеская терминология в двух македонских говорах зон Охрида и Велеса / Г.П. Клепикова // Исследования по славянской диалектологии. 10: Терминологическая лексика материальной культуры, Москва, 2004, с. 38-91.
6. Павлюк М., Робчук І. Українські говори Румунії / Микола Павлюк, Іван Робчук. – Едмонтон, Львів, Нью-Йорк, Торонто, 2003.
7. Панькевич І. Українські говори Підкарпатської Русі і сумежних областей. Ч.І. Звучання і морфологія / Іван Панькевич. – Praha, 1938.
8. Domoradz K. Słownictwo wsi Żernica na pograniczu pogranicza bojkowsko-łemkowskim / K. Domoradz // Studia nad słownictwem gwar ukraińskich w Polsce. Lemkowszczyzna i gwary nadszańskie – Warszawa, 2002. – S. 65–106.
9. Lewicka U. Słownictwo wsi Terka na pograniczu pogranicza bojkowsko-łemkowskim / U. Lewicka // Studia nad słownictwem gwar ukraińskich w Polsce. Lemkowszczyzna i gwary nadszańskie – Warszawa, 2002. – S. 107–180.
10. Rudolf-Ziółkowska E. Dawne słownictwo pogranicza bojkowsko-łemkowskiego / E. Rudolf-Ziółkowska // Studia nad słownictwem gwar ukraińskich w Polsce. Lemkowszczyzna i gwary nadszańskie – Warszawa, 2002. – S. 209–322.

СКОРОЧЕННЯ НАЗВ ДЖЕРЕЛ

Бевка – Бевка О. Словник-пам’ятник. Діалектний словник села Поляни Мараморошського комітату / Олекса Бевка. – Ніредьгаза, 2004.

Горбач – Горбач О. Марамороська говірка й діалектний словник села Поляни над р. Русковою (Румунія) / Олекса Горбач // Горбач О. Зібрані статті. Т. VIII: Історія мови. Діалектологія. Лексикологія. Мюнхен, 1977, с. 276-322

ЛАЗО – Дзензелівський Й.О. Лігнвістичний атлас українських народних говорів Закарпатської області Української РСР (України): Лексика / Й.О. Дзензелівський– Ужгород, 1958–1993. – Ч. 1–3.

Піпаш, Галас – Піпаш Ю, Галас Б. Матеріали до Словника гуцульських говірок. Косівська Поляна і Росішка Рахівського району Закарпатської області / Юрій Піпаш, Борис Галас – Ужгород, 2005.
СУМ – Словник української мови 11 т. – К., 1970–1980.

Natalija Khobzey

Border Zones in Dialectal Lexicography: Problem Lexicography Description

Summary. In article on the material dialect lexicography features border zones. Among the most important issues the scientific article deals with, are the principles of the construction of the lexical articles, the selection of the quotation material, the sources of the vocabulary and also the problems of the typologization.

Key words: dialectal words, dialectal lexicography, vocabulary, lexicography description, border zones.

Одержано 09.09.2016 р.